

Ujfaludi László Zoltán

Belső adatvédelem az integritás tükrében

Ujfaludi László Zoltán

BELSŐ ADATVÉDELEM
AZ INTEGRITÁS TÜKRÉBEN

DIALÓG CAMPUS KIADÓ ❖ BUDAPEST

A kiadvány a KÖFOP-2.2.3-VEKOP-16-2016-00001 „Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás a korrupciós esetek nagyobb arányú felderítése, illetve megelőzése érdekében” című projekt keretében jelent meg.

Szerző

Dr. Ujfaludi László Zoltán

Szakmai lektor:

Dr. Révész Balázs

Olvasószerkesztő

Cseh Réka

© Dialóg Campus Kiadó, 2018

© A szerző, 2018

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

TARTALOM

BEVEZETÉS	4
1. AZ EURÓPAI SZABÁLYOZÁS	6
1.1. Az EU általános adatvédelmi rendelete	6
1.1.1. Általános rendelkezések	6
1.1.2. Elvek	7
1.1.3. A jogszerű adatkezelés	9
1.1.4. A különleges adatok kezelése	11
1.1.5. Bűnügyi adatok kezelése	13
1.1.6. Az érintetti jogok	13
1.1.7. Az adatkezelő	22
1.1.8. Az adatfeldolgozó	23
1.1.9. Az adatkezelési tevékenységek nyilvántartása	24
1.1.10. Adatbiztonság	25
1.1.11. Az adatvédelmi incidens	26
1.1.12. Adatvédelmi tisztviselő	27
2. A NEMZETI SZABÁLYOZÁS	28
2.1. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény	28
2.1.1. A hatóság kijelölése és a bírság különös szabályai	29
2.1.2. Fogalommeghatározások	29
2.1.3. Elvek	30
2.1.4. Az adatkezelések jogalapjai és általános feltételei	30
2.1.5. A személyes adatokkal összefüggő jogok érvényesítése az érintett halálát követően	31
2.1.6. Az adatvédelmi hatásvizsgálat és az előzetes konzultáció	31
2.1.7. Az adatvédelmi tisztviselő	32
3. ÖSSZEGRZÉS	33
IRODALOMJEGYZÉK	34
Felhasznált irodalom	34
Jogi hivatkozások	34
MELLÉKLETEK	35

BEVEZETÉS

Változó világunkban semmi sem marad érintetlenül. Napjainkban ez fokozottan érvényes az adatvédelemre is. Egy szervezet integritása szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy az adatvédelmi szabályok a szervezeten belül általánosan ismertek legyenek, emellett az is követelmény, hogy alkalmazzák is ezeket az előírásokat mindennapi tevékenységük közben.

Az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekvé-nyesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II. 25.) Korm. rendelet szerint az integritás tanácsadó¹ e tisztsége ellátása mellett adatvédelmi felelősi (adatvédelmi tisztviselői) feladatokat is végezhet. A fenti rendelkezés miatt a szervezetek vezetői előszeretettel jelölik ki adatvédelmi felelősnek (adatvédelmi tisztviselőnek) az integritás tanácsadót, ezért véleményem szerint elengedhetetlen, hogy az integritás tanácsadó képzésen részt vevő hallgatók megismerjék az adatvédelem alapvetéseit és a közeljövőben alkalmazandó szabályok alapjait.

A közfeladatot ellátó szervek sokrétű feladatai ellátása során számtalan adattal, információval kerülnek kapcsolatba. Egy integráns szervezet ezen adatokat, információkat csak a hatályos szabályok maradéktalan betartásával kezelheti, és ennek ki kell terjednie arra is, hogy az adatkezeléssel érintett személyek információs önrendelkezési joga érvényesülhessen. Mindezek értelmében az adatkezeléseknek mindenekelőtt transzparensnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük. A hatályos szabályzók megkövetelik az adatkezelő szervezetektől, hogy adatkezelésük átlátható legyen. Számos rendelkezés biztosítja az érintett számára a jogot, hogy az adatkezelésekről megfelelő és mindenre kiterjedő tájékoztatást kapjon az adatkezelőtől. Erre szolgálnak például az úgynevezett érintetti jogok, amelyekről a jegyzet – a megfelelő részben – részletesen tájékoztatja az olvasót.

Gyorsuló világunk, az egyre fejlődő technológiai eljárások, nem beszélve a globalizációról, azt eredményezték, hogy óriási mértékben megnövekedett az adatkezelések száma. Ezt a folyamatot, illetve jelenséget ma divatosan Data Boom-nak is szokták nevezni. Az adatrobbanás azzal jár, hogy a versenyszférában érdekelt

¹ A kiadó megjegyzése: a kifejezést a helyesírásnak megfelelő *integritás-tanácsadó* forma helyett az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekvé-nyesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II. 25.) Korm. rendelettel való összhang érdekében közöljük a fenti írásmóddal.

szervezetek mellett a közhatalmi szervek alaptevékenységük ellátásához egyre nagyobb mértékben fel akarják használni a személyes adatokat, és a technológia fejlődése ezt lehetővé is teszi számukra. Emellett a különböző közösségi média alkalmazásával a természetes személyek önként osztják meg személyes adataikat a különböző felületeken. Ugyanakkor fontos megemlíteni a Big Data² jelenséget, ami leegyszerűsítve „a nagyon nagy mennyiségű, nagyon nagy sebességgel változó, és nagyon változatos adatok feldolgozásáról szól”. Nem mehetünk el szó nélkül a felhőszolgáltatások térnyerése, illetőleg az adatbányászprogramok rohamos és már-már nyomasztó mértékű elterjedése mellett sem.

Mindezek miatt olyan erős és állhatatos adatvédelmi rendelkezésekre van szükség, ami az Európai Unióban egységesen biztosítja a személyes adatok magas minőségű védelmét. A technológiák által előretörő adatkezelések emellett nem nélkülözhetik a természetes személyek információs önrendelkezési jogát, magyarul, hogy saját személyes adataik felett önmaguk rendelkezzenek, vagy legalább az adatkezelések tényéről tájékoztassák őket. Ennek megfelelően a rendelet kiemelten fontos célja, hogy hatékonyabb legyen az ellenőrzés és a kontroll, amelyet többek között az elfeledtetéshez és az adathordozhatósághoz való jog bevezetése volt hivatott biztosítani.

Az egységesítés a természetes személyek jogbiztonságának növelését, illetőleg a vállalkozások és közhatalmi szervekre vonatkozó előírások teljes egységesítését fogja elősegíteni. Mindezek eléréséhez meg kell erősíteni az érintettek jogait, és szélesíteni az adatkezelők kötelezettségeit az egész Európai Unióban, úgy, hogy a szabályok betartásának ellenőrzése megoldott legyen, és azok megsértőit egyforma szankciókkal lehessen biztosítani.

Mindezen előzmények után került sor az új európai uniós adatvédelmi csomag elfogadására, melyet az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-én léptetett hatályba. A csomag tartalma az adatvédelem általános keretét meghatározó rendelet és a bűnüldözési célból kezelt személyes adatok védelmére vonatkozó irányelv.

² *Big data*. Elérhető: https://hu.wikipedia.org/wiki/Big_data (A letöltés dátuma: 2018. 08. 01.).

1. AZ EURÓPAI SZABÁLYOZÁS

1.1. Az EU általános adatvédelmi rendelete

A 2016. április 27-én hatályba lépett Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/679 rendelete, az általános adatvédelmi rendelet (a továbbiakban: rendelet) szabályait 2018. május 25-től az Európai Unió területén mindenhol egységesen kell alkalmazni.

A rendelet alkalmazásával egyidejűleg hatályát veszti a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, és ezen szabályokat nagyrészt beépítették a rendelet szövegébe. A rendelet ugyanakkor a tagállamoknak 99 helyen biztosít lehetőséget arra, hogy eltérő szabályokat alkossanak, ugyanakkor ezek az eltérések nem lehetnek ellentétesek a rendelet szabályaival. Ezeket az eltérő szabályokat és a bűnügyi irányelv nemzeti szabályozását az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 2018. évi módosításai helyezték el a nemzeti jogba. Ezekről a 2. fejezetben ejtek szót.

1.1.1. Általános rendelkezések

A rendelet kimondja, hogy a jogszabály a természetes személyeknek az alapvető jogukat és szabadságukat, és ezek közül is kiemelten a személyes adataik védelméhez fűződő jogukat részesíti védelemben, egyben konstatálja, hogy ezen jogok védelmének okán nem lehet korlátozni, illetve nem tiltható meg a személyes adatok Európai Unión belüli szabad áramlása.

Fontos tisztázni, hogy melyek azok a személyes adatok. A rendelet megfogalmazása szerint a személyes adat „azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes

személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható”.³

A rendelet megfogalmazása szerint az „adatkezelés” a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés, továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés”.⁴

Természetszerűleg nem alkalmazható a rendelet, ha a tevékenység az Európai Unió jogának hatályán kívül történik, vagy például a természetes személyek magán, otthoni tevékenységük során történik az adatkezelés. Szintén nem alkalmazható a rendelet, ha a különböző hatóságok büntető, büntfelderítő eljárás közben végzik a tevékenységet, mert „a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából, ezeken belül ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése céljából végzett kezelése vonatkozásában a természetes személyek védelme, valamint az ilyen adatok szabad áramlása külön uniós jogi aktus tárgyát képezi”.⁵

A területi hatály tekintetében nincs különbség a között, hogy az adatkezelés az Európai Unió területén kívül vagy belül történik, feltéve, hogy az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az Európai Unióban tevékenységi hellyel rendelkezik. Emellett szintén a rendeletet kell alkalmazni, ha ugyan az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi hellyel nem rendelkezik az Európai Unióban, de az árukat vagy szolgáltatásokat az Európai Unióban tartózkodó személyek részére kínálják, vagy olyan személyek viselkedését figyelik meg, akik az Európai Unió területén tartózkodnak.

1.1.2. Elvek

Érdemes beszélnünk arról, hogy milyen elvek mentén követeli meg a rendelet a személyes adatok kezelését. Az első ilyen komplex elv a jogszerűség, a tisztességesség és az átláthatóság. Ezek az elvek az átláthatóság kivételével nem újdonságok, azonban nem mehetünk el mellettük szó nélkül.

³ Rendelet 4. cikk 1.

⁴ Rendelet 4. cikk 2.

⁵ Rendelet (19) preambulum bekezdés.

A személyes adatok kezelése csak megfelelő jogalap (későbbiekben szó lesz róluk) alapján lehetséges, minden ezzel ellentétes adatkezelés jogszerűtlen lesz, ám attól, hogy van megfelelő jogalap, az önmagában nem jelenti azt, hogy az adatkezelés már ettől jogszerű, ehhez további feltételek szükségesek. Az adatkezelésnek mindenben meg kell felelnie a rendeletben foglalt előírásoknak. A tisztességesség és az átláthatóság elve tekintetében az általános emberi normák a figyelembe veendő, kiegészítve azzal, hogy az adatkezelés minden szakaszában a célok mentén és a jogalapok maradéktalan betartásával kell tevékenykedni. A tisztességes adatkezelés elvének elsődleges célja emellett az, hogy absztrakt, mögöttes korlátokat állítson az adatkezelés elé. Az adatkezelés minden szakaszának transzparensnek kell lennie, úgy, hogy az érintett az adatkezelés minden pillanatában tudja, hogy a személyes adatával mi történik.

Rendkívül fontos és nélkülözhetetlen a célhoz kötöttség elve, ugyanis a célnak minden esetben egyértelműnek, előre meghatározottnak, és jogszerűnek kell lennie, mindezt úgy, hogy az adatkezelés nem lehetséges oly módon, hogy azok a célokkal nem összeegyeztetettek, ide nem sorolva

- a közérdekű archiválás céljából,
- a tudományos és történelmi kutatási célból vagy
- statisztikai célból történő további adatkezeléseket.

Az adattakarékosság elve is régi ismerősünk. Az elv lényege, hogy soha ne kezeljünk több adatot annál, ami a cél eléréséhez feltétlenül szükséges, valamint csak olyan adatokat kezeljünk, amelyek megfelelőek és lényegesek a cél elérése szempontjából.

Nagyon fontos és a rendeletben is megfogalmazott elv a pontosság elve. Talán nem is kell külön elmagyarázni, miért kiemelten fontos, hogy a kezelt adatok pontosak legyenek. Az adatkezelő feladata ebből a szempontból az, hogy minden tőle telhetőt meg kell tennie, hogy az elavult adatokat töröljék vagy helyesbítsék.

Az adatokat magától értetődően nem az örökkévalóságig kezelheti az adatkezelő. A tárolás módját úgy kell megválasztani, hogy a személyes adatokat csak addig lehet kezelni, amíg a célt el nem éri. Ennél további adatkezelés csak közérdekű archiválás, tudományos és történelmi kutatás, vagy statisztikai célú adatkezelés esetén lehetséges, de csak a rendeletben foglalt szabályok betartásával. Ez az elv a korlátozott tárolhatóság elveként ismert.

Az integritás és a bizalmas jelleg elve azt jelenti, hogy az adatkezelőnek megfelelő technikai vagy szervezési intézkedéseket kell alkalmaznia annak érdekében, hogy a személyes adatok biztonsága biztosított legyen, különösen fontos a jogszerűtlen vagy a jogellenes adatkezeléseknek, az adatok elvesztésének, megsemmisülésének vagy károsodásának elkerülése.

Új elvként jelenik meg a rendeletben az elszámoltathatóság elve, amely a gyakorlatban azt jelenti, hogy az adatkezelő felel azért, hogy az itt megfogalmazott elveket betartsa, és betartassa például az adatfeldolgozóval, tehát adatkezelése megfelel a meghatározott elveknek, és ezt a megfelelést igazolnia is kell.

1.1.3. A jogszerű adatkezelés

Az adatkezelő adatkezelése akkor jogszerű, ha az alábbi jogalapok valamelyike fennáll:

- a) Az érintett hozzájárul személyes adatai kezeléséhez (ez a hozzájárulás lehet egy vagy több konkrét adatkezelési cél megvalósulása is)

Az érintett hozzájárulásnak önkéntesnek, emellett határozottnak, és kifejezetten az adatkezelésre vonatkozóan is kell lennie. Az önkéntesség tekintetében azt is vizsgálni szükséges, hogy történt-e feltételszabás a tekintetben, hogy a szerződést csak abban az esetben teljesítik, amennyiben olyan személyes adatokat kezelnek, amelyek nem szükségesek annak teljesítéséhez (például tanulmányi szerződés esetében a szerződő fél/érintett/nemzetiségére, politikai nézeteire vonatkozó adatok bekérése). Mindazonáltal az érintettnek valódi választási lehetőséget kell kínálni, vagyis, hogy döntése okán ne szenvedjen hátrányt, és csak azért járuljon hozzá az adatkezeléshez, mert tart a hozzájárulás elmaradásának következményétől, ezért nincs is igazi választása az érintettnek.

Az érintettnek a hozzájárulással félreérthetetlenül kell „áldását” adnia az adatkezeléshez. A hozzájárulás bekérése előtt az érintettet az adatkezelés lényeges elemeiről részletesen és érthetően tájékoztatni szükséges. Az adatkezelés során az érintett a hozzájárulását bármikor visszavonhatja, és ezt a jogot úgy kell részére biztosítani, hogy az ugyanolyan egyszerű legyen, mint a hozzájárulás megadása. A hozzájárulás visszavonása viszont nem teszi jogellenessé a visszavonást megelőző adatkezelést.

Fontos, hogy a munkavállalónak a munkaviszony fennállása alatt tett hozzájárulása csak nagyon szűk kereteken belül értelmezhető, és főleg akkor, ha a munkavállalónak az adatkezelésből előnye származik.

A hozzájárulás kinyilvánítása lehet írásos, szóbeli, vagy éppen ráutaló megartás, ám hozzájárulás meglétét minden esetben az adatkezelőnek kell bizonyítania, továbbá az is fontos szabály, hogy ha írásban tesz jognyilatkozatot az érintett, akkor az adatkezeléshez történő hozzájárulásnak határozott módon el kell különülnie az egyéb jognyilatkozatoktól. A rendeletet sértő kitétel nem alkalmazható az adatkezelés során.

Amennyiben a(z) információs társadalommal kapcsolatos) szolgáltatást közvetlenül gyermekeknek kínálják, csak akkor tekinthető a gyermek hozzájárulása megadottnak, ha a 16. életévét betöltötte, amennyiben ez a feltétel nem áll fenn, a hozzájárulást csak a szülői felügyeletet gyakorló személy adhatja meg. Az adatkezelőnek minden esetben minden tőle telhető intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy ellenőrizze, hogy a hozzájárulást valóban a gyermek felügyeleti jogát gyakorló személy adta-e meg.

A tagállami jog ennél a korhatárnál alacsonyabbat is megállapíthat, de ez nem lehet kevesebb, mint 13 év.

- b) Az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) Az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) Az adatkezelés közérdekű, vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges; A fenti két jogalap teljesülésének az a feltétele, hogy azt uniós jog vagy annak a tagállamnak a joga állapítsa meg, amelynek hatálya alá az adatkezelő tartozik. Nem előírás azonban az, hogy minden egyes adatkezelési műveletre önálló jogszabály alapítson jogalapot, egyetlen jogszabály is megteszi, ha az alapul szolgál több olyan adatkezelési művelethez is, amely az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettségen alapul, illetve amelyre közérdekből végzett feladat ellátásához vagy közhatalmi jogosítvány gyakorlásához van szükség. Természetesen az adatkezelés célját az előbb említett jogforrásokban kell meghatározni. Ezen túl e jogszabálynak kell az adatkezelőre vonatkozó pontos szabályokat deklarálnia, meg kell jelölni ebben a kezelendő személyes adatok típusát, az érintetteket, azon szervezeteket, amelyekkel a személyes adatok közölhetők, az adatkezelés céljára vonatkozó korlátozásokat, az adattárolás időtartamát, valamint minden olyan intézkedést, amelyek biztosítják a jogszerű és tisztességes adatkezelést. Az adatkezelést elrendelő jognak meg kell még határoznia, hogy a közérdekű vagy közhatalmi feladatot teljesítő adatkezelőnek közhatalmi szervnek vagy egyéb, a közjog hatálya alá tartozó természetes vagy jogi személynek, vagy ha ezt a közérdek, egészségügyi célok (mint például a népegészségügyi, illetve szociális védelmi és az egészségügyi szolgálatok irányítása) indokoltta teszik, a magánjog hatálya alá tartozó szervnek – például szakmai egyesületnek – kell-e lennie.
- e) Az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;

Minden olyan adatkezelés jogszerű, ami az érintett életének vagy más természetes személynek létfontosságú érdekében történik. Fontos feltétel, hogy erre a jogalapra hivatkozással végzett adatkezelés egyéb jogalapon nem végezhető. Előfordulhat, hogy az ilyen jogalapon végzett adatkezelés fontos közérdeket, de egyben érintett létfontosságú érdeket is szolgál, például járványok, humanitárius katasztrófák esetében.

- f) Az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

A jelenleg hatályos magyar jogi norma is ismeri az érdekmérlegelésen alapuló olyan adatkezelést, amely az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekét szolgálja. A rendeletben ez a jogalap is megjelenik, azonban csak abban az esetben lehet erre a jogalapra hivatkozással adatkezelést folytatni, ha az érintett személyes adatainak védelme ezen érdeknél előrébb való, abban az esetben nem lesz jogszerű ezen adatkezelés. Különösen így van ez, ha az érintett gyermek.

Ennek a jogalapnak az alkalmazására általában akkor kerülhet sor, ha az adatkezelő és az érintett között ügyfélkapcsolat vagy munkaügyi kapcsolat áll fenn. A jogos érdek fennállását mindig alaposan meg kell vizsgálni. A jelenleg hatályos rendben ezt érdekmérlegelési teszt segítségével lehet eldönteni. A teszt során mintegy két serpenyőbe kell elhelyezni az adatkezelés lényeges motívumait, és ha a mérleg a jogos érdek irányába lendül ki, csak abban az esetben lesz jogszerű ez az adatkezelés. A közhatalmi szervek adatkezeléseit általában jogszabály határozza meg, ezért feladataik ellátása során nem lehet alkalmazni e jogalapot. Ezzel ellentétben például a csalások megelőzése érdekében végzett vagy a közvetlen üzletszerzési célú adatkezelések jogos érdekek minősülnek.

1.1.4. A különleges adatok kezelése

Először is vizsgáljuk meg, melyek is ezek a különleges adatok! A rendelet különleges adatként definiálja a következő adatokat:

- faji vagy etnikai származásra,
- politikai véleményre,
- vallási vagy világnézeti meggyőződésre,
- szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok,

- a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok,
- az egészségügyi adatok,
- a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok.

Ezen adatok természetüknél fogva különös védelemre szorulnak, emiatt a rendelet fő szabályként tiltja kezelésüket. Emellett rendelkezik arról is, milyen esetekben lehetséges mégis a kezelésük. Erre akkor kerülhet sor, ha az érintett kifejezett hozzájárulását adta a fenti adatok egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez. Ezzel ellentétben, ha az uniós vagy tagállami jog úgy rendelkezik, hogy a tilalom ezúton nem oldható fel, úgy az érintett sem járulhat hozzá ezen adatok kezeléséhez.

Szintén kezelhetők a fenti adatok, amennyiben az az adatkezelő vagy az érintett olyan kötelezettségei teljesítése vagy jogainak gyakorlása szempontjából szükséges, melyek a foglalkoztatást vagy a szociális biztonságot és védelmet szabályozó jogi előírásokból fakadnak.

Ha az érintett fizikai vagy jogi cselekvőképességének fogyatékosága miatt nem képes megadni hozzájárulását ezen adatainak kezeléséhez, és létfontosságú érdekei védelméhez szükséges ezen adatok kezelése, szintén kezelhetők különleges adatai.

Politikai szervezet, egyház, szakszervezet és egyéb olyan alapítvány, egyesület, egyéb nonprofit szervezet kezelheti azon személyek politikai, vallási, világnézeti szakszervezeti adatait, akik velük rendszeres kapcsolatban állnak, vagy tagjaik, azzal a feltétellel, hogy ezen adataikat az érintettek kifejezett hozzájárulása nélkül nem osztják meg olyan személyekkel, akik kívülállók.

Amennyiben az érintett nyilvánosságra hozta érzékeny adatait, azon adatai tekintetében szintén lehetséges adatkezelés.

Ha az adatkezelés jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges, vagy amikor a bíróságok igazságszolgáltatási feladatkörükben járnak el, az adatok szintén kezelhetők.

A rendelet értelmében a további esetekben is kezelhetők a különleges adatok:

- Az adatkezelés jelentős közérdek miatt szükséges, uniós jog vagy tagállami jog alapján, amely arányos az elérni kívánt céllal, tiszteletben tartja a személyes adatok védelméhez való jog lényeges tartalmát, és az érintett alapvető jogainak és érdekeinek biztosítására megfelelő és konkrét intézkedéseket ír elő,
- az adatkezelés megelőző egészségügyi vagy munkahelyi egészségügyi célokból, a munkavállaló munkavégzési képességének felmérése, orvosi diagnózis felállítása, egészségügyi vagy szociális ellátás vagy kezelés

nyújtása, illetve egészségügyi vagy szociális rendszerek és szolgáltatások irányítása érdekében szükséges, uniós vagy tagállami jog alapján vagy egészségügyi szakemberrel kötött szerződés értelmében,

- az adatkezelés a népegészségügy területét érintő olyan közérdekből szükséges, mint a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekkel szembeni védelem, vagy az egészségügyi ellátás, a gyógyszerek és az orvostechnikai eszközök magas színvonalának és biztonságának a biztosítása, és olyan uniós vagy tagállami jog alapján történik, amely megfelelő és konkrét intézkedésekről rendelkezik az érintett jogait és szabadságait védő garanciákra, és különösen a szakmai titoktartásra vonatkozóan,
- az adatkezelés a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból szükséges olyan uniós vagy tagállami jog alapján, amely arányos az elérni kívánt céllal, tiszteletben tartja a személyes adatok védelméhez való jog lényeges tartalmát, és az érintett alapvető jogainak és érdekeinek biztosítására megfelelő és konkrét intézkedéseket ír elő.

Fontos kiemelni, hogy a tagállamok a rendelethez képest további feltételeket határozhatnak meg vagy tarthatnak hatályban a biometrikus, a genetikai és az egészségügyi adatok vonatkozásában. A biometrikus adatok a rendelet meghatározása szerint különleges adatoknak tekintendők.

1.1.5. Bűnügyi adatok kezelése

A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatok és bűncselekmények, illetve az ezekhez kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatok kezelésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha az adatkezelő közhatalmi szerv, vagy megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy tagállami jog rendelkezései alapján történik.

1.1.6. Az érintetti jogok

Az érintett jogainak biztosítása kiemelt szerepet kap a rendeletben, hiszen így teljesedik ki az információs önrendelkezési joga. A tájékoztatáshoz, a hozzáféréshez, a helyesbítéshez, az elfeledtetéshez, az adatkezelés korlátozásához és a tiltakozáshoz való jog eddig is része volt a hazai jognak, bár kimondottan az elfeledtetéshez

való jogot a törléshez való jogként ismerhettük eddig. Új elemként üdvözölhetjük az adathordozhatósághoz való jogot. Mindezekről részletesebben a következőkben olvashatnak.

Átláthatóság és intézkedések

Ahhoz, hogy az érintetti oldalról az adatkezelő tevékenysége átlátható legyen, az adatkezelőnek olyan intézkedéseket kell megtennie, amelyek biztosítják, hogy az érintett tisztában legyen azzal, hogy adatai milyen „kezelésen” esnek át. Minderről részletesen és mindenre kiterjedően kell tájékoztatni az érintettet. A tájékoztatás akkor éri el célját, ha az az átlagember számára is érthető nyelvezettel készül, kellően tagolt, megfelelő tömörségű, ugyanakkor könnyen el lehessen érni, és a lehetőségek függvényében, amennyiben erre szükség van, vizuálisan is meg kell jeleníteni. Ezeknek a tájékoztatóknak a megjelenési helye különböző lehet. Talán a legelterjedtebb a honlapon történő megjelenítés, és főként akkor választják ezt a tájékoztatási módot az adatkezelők, ha az érintettek száma meglehetősen nagy, bonyolult a felhasznált technológia. Magától értetődő, hogy a gyermekeknek szánt tájékoztatóknak olyan szintűnek kell lenniük, hogy annak tartalmát a gyermekek maguk is megértsék.

Az érintetti jogok valamelyikének érvényesítése esetén az adatkezelő a kért tájékoztatást, intézkedést alapvetően nem tagadhatja meg, csak abban az esetben, ha a kérelmező személyazonosságát nem tudja megállapítani. A kérelemre történő tájékoztatást a beérkezését követően a lehető leggyorsabban, de legfeljebb annak beérkezésétől számított egy hónapon belül kell teljesíteni. Bonyolult esetben ez a határidő két hónappal meghosszabbítható, de erről az első egyhónapos határidőn belül tájékoztatni kell az érintettet. Abban az esetben, ha az adatkezelő a kérelemben foglaltak hatására nem tesz intézkedéseket, akkor szintén az előbbi egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet, közli vele az elmaradás okát, és tájékoztatni köteles arról, hogy emiatt a felügyeleti hatósághoz vagy az illetékes bírósághoz fordulhat. Fontos jogosítvány, hogy a kért intézkedésért vagy tájékoztatásért díjat csak és kizárólag abban az esetben lehet felszámolni, ha a kérelem egyértelműen megalapozatlan, túlzó, ismétlődő. Ezekben az esetekben a díj észszerű összegű lehet, de az okok meglétének bizonyítása az adatkezelőt terheli. A díj kiszabásának fennállása esetén az adatkezelő dönthet úgy is, hogy nem kér díjazást, hanem ezen okokra hivatkozással megtagadja az információ átadását, vagy az intézkedés megtételét.

Rendelkezésre bocsátandó információk, ha a személyes adatokat az érintettől gyűjtik

A rendelet különbséget tesz aszerint, hogy a személyes adatokat kitől gyűjtik. Amennyiben az adatokat maga az érintett szolgáltatja az adatkezelő részére, az adatkezelő abban az időpontban, amikor megszerezte az adatokat, az alábbiakat köteles közölni az érintettel:

- az adatkezelő (képviselője) kiléte, elérhetősége,
- az adatvédelmi tisztviselő elérhetőségei, ha van ilyen,
- a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelés jogalapja,
- amennyiben jogos érdeken alapul az adatkezelés, akkor az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekei,
- adott esetben a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái, ha van ilyen,
- adott esetben annak ténye, hogy az adatkezelő harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére kívánja továbbítani a személyes adatokat, továbbá a bizottság megfelelőségi határozatának léte vagy annak hiánya, vagy a rendelet vonatkozó cikkeiben említett adattovábbítás esetén a megfelelő és alkalmas garanciák megjelölése, valamint az azok másolatának megszerzésére szolgáló módokra vagy az azok elérhetőségére való hivatkozás.

A fenti kötelezően közzétett adatokon felül az adatkezelő abból a célból, hogy a tisztességes és átlátható adatkezelés elve maradéktalanul megvalósuljon, az adatok megszerzésének időpontjában további kiegészítő információkat is közöl az érintettel. Ezek a következők:

- a személyes adatok tárolásának időtartama, ha ez nem lehetséges, meghatározásának szempontjai,
- az érintett jogai, miszerint joga van a róla tárolt adatokhoz való hozzáféréshez, azok helyesbítéséhez, törlésének kéréséhez vagy kezelésének korlátozásához, és hogy tiltakozhat személyes adatainak kezelése ellen, emellett joga van az adathordozhatósághoz, a felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásához,
- hozzájáruláson alapuló adatkezelés esetén tájékoztatni szükséges, hogy azt bármikor visszavonhatja,
- az adatkezelés jogalapja jogszabály vagy szerződéses kötelezettség, esetleg ennek a szerződéskötésnek előfeltétele-e a személyes adatszolgáltatás, il-

letőleg milyen következményei lehetnek a szerződésre az adatszolgáltatás elmaradásának,

- az automatizált döntéshozatal ténye, ideértve a profilalkotást is, valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozóan érthető információk, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír.

Előfordulhat, hogy az adatkezelő az adatok gyűjtésének céljától eltérő célból szeretne adatot kezelni. Ebben az esetben addig nem lehet megkezdeni az adatkezelést, amíg erről az eltérő célról és minden lényeges további információról az érintettet nem tájékoztatták.

Nem kell, vagy csak korlátozott mértékben kell a fenti tájékoztatásokat megtenni, ha az érintett már rendelkezik ezekkel az információkkal.

Rendelkezésre bocsátandó információk, ha a személyes adatokat nem az érintettől szerezték meg.

Ebben az esetben az adatkezelő az alábbi információkat köteles közölni az érintettel:

- az adatkezelő (képviselő) kiléte és elérhetősége,
- ha van adatvédelmi tisztviselő, az ő elérhetőségei,
- az adatok tervezett kezelésének célja, az adatkezelés jogalapja,
- az érintett személyes adatok kategóriái,
- ha továbbítanak személyes adatot, akkor annak címzettje, kategóriái,
- amennyiben ez előfordul, annak ténye, hogy az adatkezelő valamely harmadik országbeli címzett vagy valamely nemzetközi szervezet részére kívánja továbbítani a személyes adatokat, továbbá a bizottság megfelelő határozatának léte vagy annak hiánya, vagy a rendelet meghatározott cikkeiben említett adattovábbítás esetén a megfelelő és alkalmas garanciák megjelölése, valamint az ezek másolatának megszerzésére szolgáló módokra vagy az elérhetőségekre való hivatkozás.

A fenti kötelezően közzétendő adatokon felül az adatkezelő abból a célból, hogy a tisztességes és átlátható adatkezelés elve maradéktalanul megvalósuljon, az adatok megszerzésének időpontjában további kiegészítő információkat is közöl az érintettel. Ezek a következők:

- a személyes adatok tárolásának időtartama, ha ez nem lehetséges, meghatározásának szempontjai,

- amennyiben jogos érdeken alapul az adatkezelés, akkor az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekei,
- az érintett jogai, miszerint joga van a róla tárolt adatokhoz való hozzáféréshez, azok helyesbítéséhez, törlésének kéréséhez vagy kezelésének korlátozásához, és hogy tiltakozhat személyes adatainak kezelése ellen, emellett joga van az adathordozhatósághoz, a felügyeleti hatósághoz címzett panaszhoz,
- hozzájáruláson alapuló adatkezelés esetén tájékoztatás arról, hogy azt bármikor visszavonhatja,
- a személyes adatok forrása, esetleg, hogy az adatok nyilvános forrásából származnak.

Fenti tájékoztatását az adatkezelő az adatok megszerzését követően legfeljebb egy hónapon belül közli az érintettel, de mindent el kell követni, hogy ez minél hamarabb megtörténjen. Abban az esetben, ha az adatok kezelésének célja az érintettekkel való kapcsolattartás, akkor a tájékoztatásnak legkésőbb az első kapcsolatfelvétel alkalmával meg kell történnie. Ha az adatokat más címmel is közlik, akkor ennek a tájékoztatásnak legkésőbb akkor kell megtörténnie, amikor az első közlés megtörtént.

Szintén releváns ennél az adatgyűjtési módnál az, hogy az adatkezelő az adatok gyűjtésének céljától eltérő célból szeretne adatot kezelni. Ebben ugyanúgy kell eljárni, mint amikor az érintettől szerezték be a személyes adatot.

Az előző résztől eltérően nem csak abban az esetben mentesül vagy részben mentesül az információközlés alól az adatkezelő, ha az érintett már rendelkezik vagy részben rendelkezik az információkkal, hanem akkor is, ha a fenti információk közlése lehetetlen vagy aránytalan erőfeszítést igényelne az adatkezelőtől. Azonban ekkor is meg kell tennie minden tőle telhetőt az adatkezelőnek, hogy ezek az információk nyilvánosan elérhetőek legyenek.

Abban az esetben, ha az adatkezelést uniós vagy tagállami jog rendel el, szintén nem kell az érintettel közölni a fenti információkat. A szakmai titoktartási kötelezettség alapján történő jogszabályon alapuló adatkezelések esetén, amennyiben az adatoknak bizalmasnak kell maradniuk, a közlés elmaradhat.

Az érintett hozzáférési joga

Az érintettnek alapvető joga, hogy hozzáférjen azokhoz az adatokhoz, amelyeket vele kapcsolatban rögzítettek, gyűjtöttek. Lehetőséget biztosít számára a rendelet,

hogy ezeket az adatkezeléseket megismerje, így bizonyosodva meg arról, hogy ezek jogszerűek voltak-e. Persze ez a jog kissé korlátozott, mert csak „ézszerű” időközönként gyakorolhatja, de ennek módja egyszerű kell, hogy legyen. Ezen érintett joghoz kapcsolódóan az érintettnek joga van megtudni, hogy milyen célból kezelik személyes adatait, mely adatokra vonatkozik, azoknak (amennyiben nem az érintettől származnak) mik a forrásai, milyen időtartamban kerül sor adatkezelésre, azokat kinek továbbítják. Amennyiben automatizált adatkezelésről van szó, tájékoztatni szükséges az érintettet, hogy az milyen logikára épült, illetőleg, abban az esetben mindenképpen, ha profilalkotás is történt, hogy milyen lehetséges következményei lehetnek ennek a tevékenységnek. Tudatni kell az érintettel, hogy kérheti az adatai helyesbítését, törlését, kezelésének korlátozását, illetve, hogy tiltakozhat az adatkezelés ellen. Meg kell részére adni azt az információt, hogy mely felügyeleti hatóságnál járhat el.

Amennyiben adatait harmadik országba továbbították, akkor tájékoztatni kell, hogy milyen adatvédelmi garanciák érvényesültek az adattovábbítás kapcsán.

Előremutató, ha az adatkezelő a fentiek érvényesülése érdekében távoli hozzáférést biztosít egy biztonságos rendszerhez, amelyen keresztül az érintett a saját személyes adataihoz közvetlenül hozzáférhet.

Ha a kezelt adatok száma nagy, az adatkezelő kérheti az érintettől, hogy pontosítsa kérését az információkra, illetve az adatkezelési tevékenységekre vonatkozóan.

Az érintett kérhet másolatot a kezelt személyes adatairól, amelyért az adatkezelő ézszerű díjat számolhat fel. Az elektronikusan benyújtott kérelmet elektronikusan kell kielégíteni, kivéve, ha az érintett máshogyan kéri.

Helyesbítés és törlés

Ebben a jegyzetben már többször felmerült a helyesbítéshez és törléshez (a feledtetéshez) való jog, az alábbiakban ezt részletezem.

A helyesbítéshez való jog tulajdonképpen két lehetőséget biztosít az érintett részére. Egyszer lehetősége van arra, hogy a pontatlan, hibás adatainak kijavítását, helyesbítését kérje, de arra is joga van, hogy kérje hiányos adatainak kiegészítését.

Az érintett kérésére, vagy önállóan az alábbi feltételek fennállása esetén az adatkezelő törli az érintett általa kezelt személyes adatait, amennyiben:

- adatkezelési célból már nincs szükség az adatok kezelésére,
- az érintett visszavonta hozzájárulását, és már jogalap hiányában nem lehet folytatni az adatkezelést,
- az érintett tiltakozik az adatkezelés ellen,

- az adatokat jogellenesen kezelték,
- a személyes adatokat az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jogban előírt jogi kötelezettség teljesítéséhez törölni kell,
- a személyes adatok gyűjtésére információs társadalommal összefüggő szolgáltatások kínálásával kapcsolatosan került sor.

A kor információs társadalmi kihívásaira született válaszként az a kötelezettsége az adatkezelőnek, hogy amennyiben nyilvánosságra hozta az érintett személyes adatát, és ezt követően az kéri a személyes adatai törlését, akkor miután saját felületéről az adatokat törölte, minden tőle elvárható meg kell tennie annak érdekében, hogy mindazon adatkezelők, akik „átvették” ezen személyes adatokat, az ezekre mutató linkeket és másolatokat töröljék.

Nem lehetséges az adatok törlése az alábbi esetekben, amennyiben az adatkezelés szükséges:

- a véleménynyilvánítás szabadságának, valamint a tájékozódáshoz való jog, azaz a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog gyakorlásához,
- a személyes adatok kezelését előíró, az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog szerinti kötelezettség teljesítése, illetve közérdekből vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása keretében végzett feladat végrehajtása céljából,
- a népegészségügy területét érintő közérdek alapján,
- a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási vagy statisztikai célból, amennyiben ez lehetetlenné tenné vagy komolyan veszélyeztetné ezt az adatkezelést,
- jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez.

Mind a törlési, mind a helyesbítési kérelmet az adatkezelőnek a lehető legrövidebb idő alatt, indokolatlan késedelem nélkül kell teljesítenie.

Az adatkezelés korlátozásához való jog

Ez az érintetti jog, megnevezése alapján újdonságnak tekinthető, azonban ez az Infotv.-ből is ismert intézmény, a zárolás, újragondolása. Mivel érintetti jogról van szó, az adatkezelés korlátozására irányuló kérést az érintett terjesztheti elő az adatkezelő felé, a következő esetek valamelyikének teljesülése esetén:

- az érintett véleménye szerint az adatkezelő által kezelt adatok nem pontosak. Ebben az esetben a korlátozás ennek a vélelemnek a megvizsgálásáig tart,
- alapesetben jogellenes adatkezelés esetén a kezelt adatokat törölni kellene, de az érintett ezt ellenzi, és kéri a korlátozást,
- bár az adatkezelőnek már nincs szüksége a személyes adatokra, ezért azokat törölné, az érintettnek jogi igényei előterjesztéséhez, jogai érvényesítéséhez vagy védelméhez szüksége van ezekre,
- amennyiben az érintett tiltakozik az adatkezelés ellen; addig, amíg meg nem állapítják, hogy az adatkezelő jogos indokai előbbre valók az érintett jogos indokaival szemben.

A fenti esetekben a korlátozás alá eső személyes adatokkal kapcsolatosan a tároláson kívül egyéb adatkezelést végezni nem lehet, kivéve, ha:

- az érintett hozzájárul, vagy
- jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez, vagy
- más természetes vagy jogi személy jogainak védelme érdekében, vagy
- az Unió, illetve valamely tagállam fontos közérdekéből van szükség az adatkezelésre.

Amennyiben a kért korlátozást feloldanák, erről az adatkezelőnek a korlátozást kérő érintettet előzetesen tájékoztatnia szükséges.

Az adathordozhatósághoz való jog

Amennyiben az adatkezelés az érintett hozzájárulásán vagy szerződésen alapul, és az adatkezelés automatizált, az érintettnek további jogosultsága, hogy azokat a személyes adatait, amit az adatkezelő kezel vele kapcsolatban, és azt korábban ő bocsátotta rendelkezésére, megkapja, és egy másik adatkezelőnek továbbítja. Az eredeti adatkezelő az adatokat tagoltan és olyan formátumban köteles az érintett rendelkezésére bocsátani, amely széles körben alkalmazott és számítógéppel olvasható. Amennyiben nincsen technológiai akadály, az érintett kérheti, hogy az adatkezelő közvetlenül elektronikus úton továbbítsa adatait a megjelölt adatkezelő részére.

Az adattovábbítási jog gyakorlása során arra kiemelt figyelmet kell fordítani, hogy az ne sértse a törlési jog intézményét.

A tiltakozáshoz való jog

Amennyiben az adatkezelés közérdekű, vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához vagy az adatkezelő, vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges jogalapon alapul, az érintett tiltakozhat ezen adatkezelések ellen. A tiltakozás előterjesztését követően az adatkezelés csak abban az esetben folytatható, ha az adatkezelést olyan kényszerítő erejű, jogos okok indokolják, amelyek előrébb valók az érintett érdekeivel szemben, vagy amelyek jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez kapcsolódnak. Ezen okok fennállását az adatkezelőnek kell bizonyítania.

Közvetlen üzletszerzés céljából végzett adatkezelés esetén az érintett bármikor tiltakozhat személyes adatai kezelése ellen, és ettől kezdve az adatkezelő e célból az adatkezelést nem folytathatja tovább.

A tiltakozási jogra az érintett figyelmét mindig fel kell hívni, mégpedig az első kapcsolatfelvételnél. Fontos, hogy az erre történő figyelmeztetést egyértelműen, minden más információtól elkülönítetten kell az érintett tudomására hozni. Ezen jogát az érintett műszaki eljárásokon alapuló automatizált eszközökkel is gyakorolhatja.

Automatizált döntéshozatal egyedi ügyekben, beleértve a profilalkotást

Az érintettre kiterjed a kizárólag automatizált – ide értve a profilalkotást is (a természetes személyekre vonatkozó személyes jellemzők bármilyen automatizált személyes adatok kezelése keretében történő kiértékelése, különösen az érintett munkahelyi teljesítményére, gazdasági helyzetére, egészségi állapotára, személyes preferenciáira vagy érdeklődési körökre, megbízhatóságra vagy viselkedésre, tartózkodási helyére vagy mozgására vonatkozó jellemzők elemzésére és előrejelzésére, ha az az érintettre nézve joghatással jár, vagy őt hasonlóan jelentős mértékben érinti⁶) – adatkezelésen alapuló döntés hatálya (például automatikus online hitelkérelem-elutasítás, élőerő nélkül online munkaerő-toborzás), ha a döntésre azért van szükség, mert az az érintett és az adatkezelő közötti szerződés megkötése vagy teljesítése érdekében szükséges. Szintén ez a szabály, ha a döntés meghozatalát olyan uniós vagy tagállami jog teszi lehetővé, amely olyan szabályokat is megállapít, ami az érintett jogainak és szabadságainak, valamint jogos érdekeinek védelmét szolgáló intézkedéseket is tartalmaz, illetve ha a döntés az érintett kifejezett hozzájárulásán alapul.

⁶ Rendelet (71) preambulumbekzdés.

Minden más esetben – ilyen döntések esetén – az érintett jogosult arra, hogy a döntések hatálya ne terjedjen ki rá.

Automatizált döntéshozatali ügyek esetén az adatkezelő minden megfelelő intézkedést köteles megtenni, hogy érintettek jogai és szabadságai védelemben részesüljenek. „Az érintett szempontjából tekintve tisztességes és átlátható adatkezelés biztosítása érdekében – az adatkezelés konkrét körülményeinek figyelembevételével – az adatkezelő a profilalkotáshoz megfelelő matematikai és statisztikai eljárásokat alkalmaz, olyan technikai és szervezési intézkedéseket vezet be, amelyek biztosítják különösen az adatok pontatlanságát előidéző tényezők korrekcióját és a hibalehetőségek minimálisra csökkentését, továbbá a személyes adatok biztonságáról oly módon gondoskodik, amely az érintett érdekeit és jogait potenciálisan veszélyeztető tényezőket figyelembe veszi, és amely megakadályozza egyebek között az olyan hatások érvényesülését, amelyek természetes személyek közötti hátrányos megkülönböztetést eredményeznek faji vagy etnikai származás, politikai vélemény, vallási vagy világnézeti meggyőződés, szakszervezeti tagság, genetikai vagy egészségi állapot, szexuális irányultság vagy nemi identitás alapján, illetve amelyek ilyen hatást kiváltó intézkedésekhez vezetnek.”⁷

Mindezek mellett minimálisan azt a jogot is biztosítani kell az érintett részére, hogy emberi beavatkozást kérjen a döntés során, illetőleg, hogy az ügygel kapcsolatos álláspontját kifejthesse, vagy éppen a döntéssel szemben kifogással éljen.

Gyermekekre automatizált döntéshozatallal kapcsolatos intézkedés nem vonatkozhat.

„A személyes adatok különleges kategóriáit célzó automatizált döntéshozatal és profilalkotás csak bizonyos meghatározott feltételek mellett engedélyezhető.”⁸

1.1.7. Az adatkezelő

A rendelet szerint az adatkezelő „az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja”⁹

⁷ Rendelet (71) preambulumbekzdés.

⁸ Rendelet (71) preambulumbekzdés.

⁹ Rendelet 4. cikk 7.

Az adatkezelő feladata, hogy megvizsgálja, hogy az adatkezelés milyen veszélyt jelenthet a természetes személyek információs önrendelkezési jogára. Mindezek fel-
térképezésével köteles megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket végrehajtani
azért, hogy a tevékenységei a rendelettel összhangban legyenek. Tevékenységét
és intézkedéseit időről időre köteles aktualizálni, és a változásoknak megfelelően
módosítani. Szükség esetén belső adatvédelmi szabályokat is meg kell alkotnia,
és alkalmaznia kell azokat.

Lényeges és a kor kihívásaira választ adó fogalom a beépített adatvédelem
(Privacy by Design), amelyet a rendelet beépít a hatályos jogba. Erről részletesen
a Belső adatvédelem című jegyzetben¹⁰ olvashatnak.

1.1.8. Az adatfeldolgozó

A rendelet az adatfeldolgozó fogalmát a következőképpen határozta meg: „[a]z adat-
feldolgozó az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy
bármely egyéb szerv, amely az adatkezelő nevében személyes adatokat kezel”¹¹.

Garanciális szabály, hogy az adatkezelő csak és kizárólag olyan adatfeldolgozót
vehet igénybe, aki megfelelően garantálja, hogy a rendeletben foglaltakat betartja,
hogy tevékenysége annak megfelel.

További garanciális elem, hogy az adatfeldolgozó további adatfeldolgozót csak
abban az esetben vehet igénybe, ha az adatkezelő erre felhatalmazta. A felhatal-
mazás lehet eseti vagy általános. Általános felhatalmazás esetén az adatfeldolgozó
kötelezettsége, hogy minden további igénybevétel esetén, még annak megtörténte
előtt tájékoztatja az adatkezelőt, hogy az még kell időben tiltakozni tudjon.

Az adatfeldolgozást szerződésbe kell foglalni, vagy jogi aktusnak kell rendel-
keznie, úgy, hogy abban részletezni kell a következőket:

- az adatkezelés tárgya,
- időtartama,
- jellege,
- célja,
- a személyes adatok típusa,
- az érintettek kategóriái,
- az adatkezelő (adatfeldolgozó) jogai és kötelezettségei.

¹⁰ ÁBRAHÁM Dominika – UJFALUDI Zoltán – KISS Attila (2015): *Belső adatvédelem*. Egyetemi jegyzet. Budapest, NKE. 32–34. Elérhető: <https://cmsadmin-pub.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/belso-adatvedelem-tananyag.original.pdf> (A letöltés dátuma: 2018. 08. 01.).

¹¹ Rendelet 4. cikk 8.

1.1.9. Az adatkezelési tevékenységek nyilvántartása

Az Infotv. csak azoknál az adatkezelőknél követelte meg a belső adatvédelmi nyilvántartást, ahol belső adatvédelmi felelős tevékenykedik, mert a törvény kimondja, hogy az ő feladata ennek a nyilvántartásnak a vezetése. Egyéb helyi, belső adatvédelmi nyilvántartásról nem esett szó a törvényben. Sokkal inkább a NAIH által vezetett adatvédelmi nyilvántartásról, amely az adatkezelők által a hatóság részére kötelező norma alapján megküldött adatokat tartalmazta. E hatósági nyilvántartás megszűnt. Emellett a rendelet részletesen meghatározza, hogy minden olyan adatkezelő és adatfeldolgozó, aki 250 főnél több munkavállalót foglalkoztat, vagy ennél kevesebbet ugyan, de az általa végzett adatkezelés valószínűsíthetően kockázatos (ha az adatkezelés nem alkalmi jellegű, vagy ha az adatkezelés kiterjed a személyes adatok különleges kategóriáinak vagy a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelésére), köteles saját nyilvántartást vezetni adatkezeléseiről.

Az adatkezelő adatkezelési tevékenységek nyilvántartása a rendelet szerint tartalmazza:

- az adatkezelő nevét és elérhetőségét, valamint – ha van ilyen – a közös adatkezelőnek, az adatkezelő képviselőjének és az adatvédelmi tisztviselőnek a nevét és elérhetőségét,
- az adatkezelés céljait,
- az érintettek, valamint a személyes adatok kategóriáinak ismertetését,
- olyan címzettek kategóriáit, akikkel a személyes adatokat közlik vagy közölni fogják, ideértve a harmadik országbeli címzetteket vagy nemzetközi szervezeteket,
- adott esetben a személyes adatok harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására vonatkozó információkat, beleértve a harmadik ország vagy a nemzetközi szervezet azonosítását, valamint a továbbítás esetében a megfelelő garanciák leírását,
- ha lehetséges, a különböző adatkategóriák törlésére előírányzott határidőket,
- ha lehetséges, a technikai és szervezési intézkedések általános leírását.

Az adatkezelők nyilvántartása tekintetében az 1. mellékletben található űrlap nyújthat segítséget.

Az adatfeldolgozó adatkezelési tevékenységek nyilvántartása a rendelet szerint tartalmazza:

- az adatfeldolgozó vagy adatfeldolgozók nevét és elérhetőségeit, és minden olyan adatkezelő nevét és elérhetőségeit, amelynek vagy akinek a nevében az adatfeldolgozó eljár, továbbá – ha van ilyen – az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó képviselőjének, valamint az adatvédelmi tisztviselőnek a nevét és elérhetőségeit,
- az egyes adatkezelők nevében végzett adatkezelési tevékenységek kategóriáit,
- adott esetben a személyes adatok harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítását, beleértve a harmadik ország vagy a nemzetközi szervezet azonosítását, valamint a megfelelő garanciák leírását,
- ha lehetséges, a technikai és szervezési intézkedések általános leírását.

Mindkét nyilvántartást írásban kell vezetni (nem kötelezően papíralapon, elegendő elektronikus formában is), és azt igény esetén a felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

Az adatfeldolgozók nyilvántartása tekintetében a 2. mellékletben található űrlap nyújthat segítséget.

1.1.10. Adatbiztonság

Az adatkezelőnek, figyelembe véve a tudomány állását, a bekerülés költségeit, az adatkezelés jellegét, annak hatókörét, körülményeit és céljait, valamint a természetes személy jogaira és szabadságaira vonatkozó kockázatokat, megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket kell garantálnia, hogy a kockázat nagyságának megfelelő védelemben részesítse a kezelt adatait. Ennek érdekében adott esetben a kezelt személyes adatokat álnevesíti és titkosítja. Biztosítja a személyes adatok kezelésére használt rendszerek és szolgáltatások folyamatos bizalmas jellegét, integritását, rendelkezésre állását és ellenálló képességét. Képesnek kell lenni arra, hogy fizikai vagy műszaki incidens esetén a személyes adatokhoz való hozzáférést és az adatok rendelkezésre állását kellő időben vissza lehessen állítani. Végezetül rendszeresen tesztelni kell az adatkezelés biztonságának garantálására a technikai és szervezési intézkedések hatékonyságának felmérésére és értékelésére szolgáló eljárást.

1.1.11. Az adatvédelmi incidens

A rendelet szerint az adatvédelmi incidens „a biztonság olyan sérülése, amely a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisítését, elvesztését, megváltoztatását, jogosulatlan közlését vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést eredményezi”.¹²

Miután az adatkezelő megállapította, hogy szervezeténél adatvédelmi incidens történt, köteles erről az illetékes felügyeleti hatóságnak bejelentést tenni. Ennek a követelménynek késedelem nélkül kell eleget tennie az adatkezelőnek, és amennyiben van rá mód, az incidens tudomásra jutástól számított 72 órán belül meg kell tennie a bejelentést, azt az esetet leszámítva, ha az adatkezelés nem jár adatvédelmi kockázattal természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve. A 72 óra elmulasztása esetén az értesítéshez csatolni kell a késedelem okait.

A bejelentés kötelező tartalmi elemei a következők:

- az incidens jellege (az érintettek kategóriái, száma, adatok kategóriája és száma),
- az adatvédelmi tisztviselő vagy egyéb, tájékoztatásért felelős neve, elérhetősége,
- várható következmények,
- tett és tervezett intézkedések.

Az adatvédelmi incidenseket az adatkezelőknek nyilván kell tartaniuk, úgy, hogy abból kiderüljenek az incidens tényszerű adatai, az, hogy az incidens milyen hatással járt az adatkezelés/érintettek magánélete szempontjából, és milyen intézkedéseket tettek a helyzet megoldása érdekében.

Amennyiben magas kockázatú adatvédelmi incidensről szerzett tudomást az adatkezelő, úgy a fenti bejelentésen kívül a lehető legrövidebb idő alatt az érintett természetes személyt is tájékoztatnia kell a kialakult helyzetről. Az érintettel mindazokat az információkat közölni kell, amit a hatóságokkal megosztottak.

Az érintett értesítése elhagyható, ha az érintett adatai a megfelelő intézkedések hatására illetéktelenek által nem értelmezhetőek, vagy, ha az adatkezelő az incidens bekövetkezése után tett intézkedései hatására valószínűsíthetően megátolják magasabb kockázat kialakulását. Akkor is elhagyható az érintettek kiértesítése, ha valamilyen oknál fogva (például nagy számuk miatt) aránytalan erőfeszítést követelne meg az adatkezelőtől. Ilyen esetekben elegendő az incidensről szóló tájékoztatását nyilvánosságra hozni. Az értesítés megtétele előtt a hatóság is elrendelheti az érintettek tájékoztatását.

¹² Rendelet 4. cikk 12.

1.1.12. Adatvédelmi tisztviselő

Az adatkezelőnek és az adatfeldolgozónak az alábbi esetekben kötelezően olyan adatvédelmi tisztviselőt kell kijelölnie, aki szakmailag rátermett és különösen az adatvédelmi jog és gyakorlat szakértői szintű ismerője:

- az adatkezelést közhatalmi vagy közfeladatot ellátó szervek végzik (a bíróságokat kivéve),
- olyan adatkezelési tevékenység történik, amely az érintettek nagymértékű megfigyelését teszi szükségessé,
- az adatkezelés fő eleme különleges kategóriájú adatok kezelése, vagy nagy számban bűnügyi adatok kezelése történik.

Több adatkezelőnél egy adatvédelmi tisztviselő is elláthatja a tevékenységét, akkor is, ha több vállalkozásról van szó, és akkor is, ha több közhatalmi tevékenységet ellátó szervről. Az első esetben ennek a fő feltétele, hogy a tisztviselő mindenhol könnyen elérhető legyen, a másodiknál pedig az, hogy a szervek méretét és felépítését ehhez számba kell venni.

Az adatvédelmi tisztviselőnek nem kell az adatkezelő alkalmazottjának lennie, elegendő, ha szerződéses kapcsolatban látja el feladatait. Az adatkezelő az adatvédelmi tisztviselő nevét és elérhetőségét közli a felügyeleti hatósággal.

a) Jogai:

Az adatvédelmi tisztviselő bekapcsolódhat az adatok védelméhez kapcsolódó minden ügybe, és joga van ahhoz, hogy a tevékenysége ellátásához szükséges forrásokat az adatkezelőtől vagy az adatfeldolgozótól megkapja. Feladata ellátása során senkitől nem fogadhat el utasításokat, és ezt az adatkezelőnek vagy az adatfeldolgozónak kell részére biztosítania. Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó ezen feladatai ellátása miatt munkaviszonyát nem szüntetheti meg, ezért nem szankcionálhatja. Az adatvédelmi tisztviselő közvetlenül az adatkezelő vagy adatfeldolgozó legfelsőbb vezetőségének felel tevékenységéért.

b) Feladatai:

- tanácsot ad és tájékoztat,
- adatvédelmi ellenőrzést végez,
- kérésre szakmai tanácsot ad az adatvédelmi hatásvizsgálatra vonatkozóan, valamint nyomon követi a hatásvizsgálat elvégzését,
- együttműködik a felügyeleti hatósággal.

2. A NEMZETI SZABÁLYOZÁS

2.1. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény

Az Infotv. 2018 nyarán három módosításon esett át, ezek közül a legátfogóbb 2018. július 26-an lépett hatályba. A módosítás egyik oka, hogy a rendelet számos helyen lehetőséget ad az Európai Unió tagországai számára, hogy részletszabályokat dolgozzanak ki, és ezeket a hazai jogba illesszék.

A módosítás másik miéértje, hogy el kellett fogadni és ki kellett hirdetni azt a törvényt, amely a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében harmonizál a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel.

A tagállamok hatóságai, korunk kihívásaira (terrorizmus, nemzetközi bűnözés) válaszként, hatékonyságukat csak úgy tudják növelni, hogy a keletkezett adatokat feldolgozzák és továbbítják. Az Európai Unió társhatóságai koherens, világos szabályozás nélkül nem tudnak sikeresen együttműködni, ezért vált szükségessé az irányelv megalkotása, illetve a nemzeti jogba ágyazása.

Végeredményben az Infotv. teljes mértékben megváltozott, és csak nyomokban emlékeztet az eredeti szövegre, talán csak az információs szabadságról szóló fejezet maradt érintetlen, amely részt e jegyzetben nem is tárgyalok.

Az Infotv. jogalkalmazói szempontból rendkívül nehéz kezelésű törvény lett. Hatálya egyrészt kiterjed a bűnüldözési, a nemzetbiztonsági és a honvédelmi célú adatkezelésekre, másrészt alkalmazni kell az eltérő nemzeti szabályozásokra, harmadrészt vannak olyan adatkezelések is, amelyekre mindkét szabályzót alkalmazni kell. A következő felsorolás ezt szemlélteti:

- a) ha az adatkezelőnek a GDPR 4. cikk 16. pontjában meghatározott tevékenységi központja vagy az Európai Unión belüli egyetlen tevékenységi helye

Magyarországon van akkor a rendeletet kell alkalmazni, az Infotv. 2. § (2) bekezdésben felsorolt kiegészítésekkel,

- b) amennyiben az adatkezelőnek a GDPR 4. cikk 16. pontjában meghatározott tevékenységi központja vagy az Európai Unió belüli egyetlen tevékenységi helye nem Magyarországon van, de az adatkezelő vagy az általa, illetve a megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó által végzett adatkezelési művelet (árúknak vagy szolgáltatásoknak a Magyarországon tartózkodó érintettek számára történő nyújtásához kapcsolódóan, függetlenül attól, hogy az érintettnek fizetnie kell-e azokért) az érintett Magyarország területén belül tanúsított viselkedésének megfigyeléséhez kapcsolódik, szintén a rendelet alkalmazandó, de e szabályok is kiegészülnek az Infotv. 2. § (2) bekezdés szerint meghatározottakkal,
- c) ha papír alapú, nyilvántartásba nem rendezett adatkezelésekről beszélünk, akkor a rendeletet nem kell alkalmazni, viszont az Infotv. 2. § (4) bekezdése alapján a GDPR 4. cikke, II–VI. és VIII–IX. fejezete alkalmazandó,
- d) személyes adatok bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi célú kezelése esetén a rendeletet nem, viszont az Infotv.-t kell alkalmazni.
- e) ha természetes személy kizárólag saját személyes céljait szolgáló adatkezelése történik, akkor sem a rendeletet, sem az Infotv.-t nem kell alkalmazni.

A jegyzet alábbi részeiben azokat a rendelkezéseket taglalom, melyekben az Infotv. sajátos, nemzeti szabályokat állapít meg a rendelet mellett.

2.1.1. A hatóság kijelölése és a bírság különös szabályai

Az Infotv. kijelöli a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot (a továbbiakban: Hatóság) felügyeleti hatósággá, másrészt a bírság tekintetében fogalmazott meg hazai szabályokat.

A jogalkotó úgy határozott, hogy a Hatóság azokat az adatkezelőket, akik az adatvédelmi előírásokat első esetben sértik meg, elsősorban ne bírságozza, hanem figyelmeztessen a jogsértés orvoslására.

2.1.2. Fogalommeghatározások

Az Infotv. 3. §-ában meghatározott definíciók közül a különleges adat, a bűnügyi személyes adat, az adattovábbítás, a nyilvánosságra hozatal, az adattörlés, az adat-

megsemmisítés, az adatfeldolgozás, az adatállomány, és az EGT-állam és a harmadik ország fogalomhasználata a GDPR hatálya alá tartozó adatkezelések esetén is alkalmazandók.

2.1.3. Elvek

Az Infotv. szerint tisztességesnek és törvényesnek minősül az adatkezelés, ha az érintett véleménynyilvánítási szabadságának biztosítása érdekében az érintett véleményét megismerni kívánó személy az érintettet annak lakóhelyén vagy tartózkodási helyén felkeresi, feltéve, hogy az érintett személyes adatait e törvény rendelkezéseinek megfelelően kezelik, és a személyes megkeresés nem üzleti célra irányul.¹³

2.1.4. Az adatkezelések jogalapjai és általános feltételei

Az Infotv. rendelkezik a kötelező adatkezelésről, mint adatkezelési jogalapról, amely esetén a törvénynek illetve az önkormányzati rendeletnek a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelő személyét, valamint az adatkezelés időtartamát vagy szükségessége időszakos felülvizsgálatát tartalmaznia kell.

Az Infotv. deklarálja, hogy kizárólag állami vagy önkormányzati szerv kezelheti az állam bűncselekmények megelőzésére, felderítésére és üldözésére irányuló, valamint közigazgatási és igazságszolgáltatási feladatainak ellátása céljából kezelt bűnügyi személyes adatokat, valamint a szabálysértési, a polgári peres és nemperes ügyekre, valamint a közigazgatási peres és nemperes ügyekre vonatkozó adatokat tartalmazó nyilvántartásokat.¹⁴

Az adatok megőrzésének időtartama vonatkozásában, amennyiben konkrét időtartam nincs meghatározva, az Infotv. legalább három évenkénti felülvizsgálatot határoz meg, melyet folyamatosan dokumentálnia kell az adatkezelőnek. A dokumentációt 10 évig meg kell őrizni.

Szintén kiegészítő rendelkezés, hogy bűnügyi személyes adat kezelése esetén azokat a szabályokat kell alkalmazni, ami a különleges adatokra vonatkozik, amennyiben törvény, nemzetközi szerződés, vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusa másképpen nem rendelkezik.

¹³ Infotv. 4. § (5) bekezdés

¹⁴ Infotv. 5. § (4) bekezdés

Az Infotv. a kutatást végző szervek vagy személyek részére lehetővé teszi, hogy olyan személyes adatokat nyilvánosságra hozzanak, melyek szükségesek a történelmi eseményekről szóló kutatás eredményeinek bemutatásához.

2.1.5. A személyes adatokkal összefüggő jogok érvényesítése az érintett halálát követően

A rendelet lehetőséget biztosított arra, mivel az elhunytakkal kapcsolatos adatkezeléseket nem szabályozza, hogy a tagállamok alkossanak szabályokat ezekre a jogviszonyokra. Az érintett halálát követő öt éven belül a rendeletben és az Infotv.-ben biztosított érintetti jogokat az érintett által arra ügyintézési rendelkezéssel, illetve közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt, az adatkezelőnél tett nyilatkozattal – ha az érintett egy adatkezelőnél több nyilatkozatot tett, a későbbi időpontban tett nyilatkozattal – meghatalmazott személy jogosult érvényesíteni.¹⁵ Ilyen jognyilatkozat hiányában az a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozó élhet mindazon jogokkal, mellyel az érintett életében élhetett volna, aki az ilyen jogosultságát elsőként gyakorolta. A jogokat ily módon érvényesítő személyt mindazok a jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik, melyek az érintettet is megillették volna.

A fent említett meghatalmazott, illetőleg a közeli hozzátartozó anyakönyvi kivonattal vagy bírósági határozattal köteles igazolni, az érintett halálát és saját személyazonosságát pedig közokirattal.

2.1.6. Az adatvédelmi hatásvizsgálat és az előzetes konzultáció

Az Infotv. a tervezett adatkezelés magas kockázatának vélelmét a Hatóság minősítéséhez, illetőleg a megállapítás közzétételéhez igazítja, mégpedig úgy, hogy egy olyan meghatározott adatkezelés-típust vesz alapul, amely hasonló típusú művelet vagy műveletsorozat alkalmazásával jár. Ugyanezen logika alapján (ha a Hatóság egy hasonló típusú művelet vagy műveletsorozat esetében nem minősít magas kockázatúnak egy adatkezelést, és ezt a megállapítását közzéteszi) kell egy tervezett adatkezelés tekintetében vélelmezni, hogy nem minősül magas kockázatúnak.

Kiegészítő szabály az is, hogy kötelező adatkezelés esetén, különösen a bűnüldözési, nemzetbiztonsági, honvédelmi célú kötelező adatkezelések esetén, a

¹⁵ Infotv. 25. § (1) bekezdés

hatásvizsgálatot a jogszabály előkészítőjének kell lefolytatnia. Szintén a jogszabály előkészítőjének a feladata, hogy kezdeményezze, illetve lefolytassa az előzetes konzultációt. Kötelező adatkezelés esetén – ideértve különösen a 2. § (3) bekezdésében meghatározott célokból folytatott kötelező adatkezeléseket – az előzetes konzultációt az adatkezelést előíró jogszabály előkészítője a jogszabály-előkészítési eljárás keretei között kezdeményezi és folytatja le.

2.1.7. Az adatvédelmi tisztviselő

Az Infotv. a rendeletben meghatározott feladatain túl titoktartási kötelezettséggel terheli az adatvédelmi tisztviselőket. Ez a titoktartás mind a jogviszony alatt, mind azt követően fennáll, és kiterjed minden a tudomására jutott védett vagy védeni rendelt adatra, ismeretre. Ilyen adatok a személyes adatok, a minősített adatok, a törvény által védett titkok, valamint a hivatás gyakorláshoz kötött titkok, továbbá minden olyan adat vagy tény, amelyet az adatkezelőnek nem kötelező nyilvánosságra hoznia.

A Hatóság és az adatvédelmi tisztviselők szakmai kapcsolattartása, illetve az egységes joggyakorlat kialakítás érdekében a Hatóság elnökének legalább évente egyszer össze kell hívnia az adatvédelmi tisztviselők konferenciáját, és meg kell határoznia annak napirendjét.

3. ÖSSZEGZÉS

Köszönöm azoknak, akik végigolvasták soraimat. Szerettem volna ezzel az írással megkönnyíteni a hallgatók számára a talán kissé idegen nyelvezetű európai uniós és a hatályos magyar joganyag feldolgozását. Reményemet fejezem ki, hogy sikerült a 2018. május 25-től Magyarországon is alkalmazandó általános adatvédelmi rendelet általam kiemelt részeit is megismerniük. A terjedelmi korlátok miatt nem kerülhetett sor számos olyan rendelkezés kidolgozásra, amely új elemként jelenik meg a rendeletben a jelenleg alkalmazott joganyaghoz képest, például az adatvédelmi hatásvizsgálat, a magatartási kódexek és tanúsítvány tárgyalására. Az Infotv. elemzése során nem érintettem az információszabadsággal kapcsolatos részeket, illetve a Hatóság működésére, eljárásaira vonatkozó szabályokat. A Hatóság honlapján (www.naih.hu) számos fontos információt talál, ezek közül a felkészülés szempontjából az adatvédelmi szótár áttekintése kiemelten indokolt.¹⁶

¹⁶ Adatvédelmi szótár. www.naih.hu/adatvedelmi-szotar.html (A letöltés dátuma: 2018. 11.06.)

IRODALOMJEGYZÉK

Felhasznált irodalom

- A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság 2012–2017. évi beszámolója. Elérhető: <https://www.naih.hu/naih-eves-beszamoloi.html> (A letöltés dátuma: 2018. 11. 06.)
- ÁBRAHÁM Dominika – UJFALUDI Zoltán – KISS Attila (2015): *Belső adatvédelem*. Egyetemi jegyzet. Budapest, NKE. Elérhető: <https://cmsadmin-pub.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/belső-adatvedelem-tananyag.original.pdf> (A letöltés dátuma: 2018. 11. 06.)
- Adatvédelmi szótár*. Elérhető: www.naih.hu/adatvedelmi-szotar.html (A letöltés dátuma: 2018. 11. 06.)
- Az adatvédelmi biztos éves parlamenti beszámolója 1995–2010. Elérhető: www.naih.hu/adatvedelmi-biztos-irodajanak-archivuma.html (A letöltés dátuma: 2018. 11. 06.)
- Big data*. Elérhető: https://hu.wikipedia.org/wiki/Big_data (A letöltés dátuma: 2018. 11. 06.)
- JÓRI András – HEGEDŰS Bulcsú szerk. (2010): *Adatvédelem és információszabadság a gyakorlatban*. Budapest, Complex Kiadó.
- JÓRI András – Soós Andrea Klára (2016): *Adatvédelmi jog – Magyar és európai szabályozás*. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.
- PÉTERFALVI Attila szerk. (2012): *Adatvédelem és információszabadság a mindennapokban*. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.

Jogi hivatkozások

- Az Európai Parlament és a Tanács (Eu) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)
2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 50/2013. (II. 25.) Korm. rendelet az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről
- 2008/977/IB tanácsi kerethatározat a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről
- 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról
- 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról

MELLÉKLETEK

1. melléklet

Űrlap adatkezelési tevékenységek nyilvántartásához (adatkezelő)

Az adatkezelés megnevezése:

Adatkezelő

1. Az adatkezelő megnevezése:

2. Címe:

3. Telefonszáma:

4. Az adatkezelő képviselőjének neve, elérhetősége (ha van ilyen):

.....

5. A közös adatkezelő megnevezése (ha van ilyen):

.....

6. Címe:

7. Telefonszáma:

8. A közös adatkezelő képviselőjének neve, elérhetősége (ha van ilyen):

.....

9. Adatvédelmi tisztviselő neve, elérhetőségei:

.....

Adatkezelés

10. Az adatkezelés célja:

.....

11. Az adatkezelés jogalapja, kötelező adatkezelés esetén az elrendelő törvény megnevezése
(pontos jogszabályhely).....

.....

12. Az érintettek kategóriái:.....

13. A kezelt személyes adatok kategóriái:.....

14. Azon címzettek kategóriái, akikkel a személyes adatokat közlik vagy közölni fogják, ideért-
ve a harmadik országbeli címzetteket vagy nemzetközi szervezeteket.....

.....

15. A személyes adatok harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására vonatkozó információ, beleértve a harmadik ország vagy a nemzetközi szervezet azonosítását, valamint a továbbítás esetében a megfelelő garanciák leírását:

.....

.....

.....

.....

16. A különböző adatkategóriák törlésére előírányzott határidők.....

.....

17. A technikai és szervezési intézkedések általános leírása.....

.....

.....

.....

.....

2. melléklet

Űrlap adatkezelési tevékenységek nyilvántartásához (adatfeldolgozó)

Az adatfeldolgozás megnevezése:

Adatfeldolgozó

1. Az adatfeldolgozó megnevezése:

2. Címe:

.....

3. Telefonszáma:

4. Az adatfeldolgozó képviselőjének neve, elérhetősége (ha van ilye):.....

.....

5. Adatvédelmi tisztviselő neve, elérhetőségei:

.....

7. Az adatfeldolgozó megnevezése:

7. Címe:

8.. Telefonszáma:

9. Az adatfeldolgozó képviselőjének neve, elérhetősége (ha van ilyen):.....

10. Adatvédelmi tisztviselő neve, elérhetőségei:

.....

Adatkezelő

11. Az adatkezelő megnevezése:

12. Címe:

13. Telefonszáma:

14. Az adatkezelő képviselőjének neve, elérhetősége (ha van ilyen):

.....

15. A közös adatkezelő megnevezése (ha van ilyen):

16. Címe:

17. Telefonszáma:

18. A közös adatkezelő képviselőjének neve, elérhetősége (ha van ilyen):

.....

19. Adatvédelmi tisztviselő neve, elérhetőségei:

.....

Adatfeldolgozás

20. Az egyes adatkezelők nevében végzett adatkezelési tevékenységek kategóriái:

.....

21. Azon címzettek kategóriái, akikkel a személyes adatokat közlik vagy közölni fogják, ideértve a harmadik országbeli címzetteket vagy nemzetközi szervezeteket:

.....

22. A személyes adatok harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására vonatkozó információ, beleértve a harmadik ország vagy a nemzetközi szervezet azonosítását, valamint a továbbítás esetében a megfelelő garanciák leírását:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23. A különböző adatkategóriák törlésére előírt határidők:

.....

.....

24. A technikai és szervezési intézkedések általános leírása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A Dialóg Campus Kiadó a Nemzeti Közszolgálati Egyetem könyvkiadója.

Nordex Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó

www.dialogcampus.hu

www.uni-nke.hu

1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Telefon: 06 (30) 426 61 16

E-mail: kiado@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Petró Ildikó ügyvezető

Felelős szerkesztő: Karácsony Fanni

Tördelőszerkesztő: Karácsony Fanni

ISBN 978-615-5920-37-0 (PDF)

ISBN 978-615-5920-38-7 (EPUB)

A kiadvány a KÖFOP-2.2.3-VEKOP-16-2016-00001 „Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás a korrupciós esetek nagyobb arányú felderítése, illetve megelőzése érdekében” című projekt keretében jelent meg.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE